

SMEDSTORPSSLÄKTENS MEDLEMSBLAD 1987¹

Ordföranden har ordet

Under det gångna året hade vi årsmötet förlagt till Remmene bygdegård till minne av Carl Andreasson på Åsen, som var initiativtagare till Smedstorpssläktens första släktmöte år 1897. Efter årsmötesförhandlingarna tog vi en promenad till den sten som rests till minne av honom. Därifrån for vi sedan till fornminnesområdet i Fölene där vi drack vårt medtagna kaffe och lyssnade på Carl Erland Samuelsson och Holger Reinholdsson som kåserade om fornminnesområdet och den omkringliggande bygden. Karl Johan Ferm ger i det här numret en närmare presentation av Carl Andreasson.

Under hösten träffades styrelsen hemma hos Ami och Artur Florén och diskuterade föreningens fortsatta verksamhet. Vi kom överens om att under 1987 samlas söndagen den 24 maj i tingshuset i Ljung kl. 14.00. Där dricker vi kaffe, lyssnar på musik, pratar etc, innan vi som avslutning gör en utflykt till Grude kyrka och gården Smedstorp.

Det här året ska vi försöka kalla så många som möjligt som tillhör gren 3, dvs ättlingarna till Fredrik Carlsson. Det är den gren i vars ägo Smedstorp har varit ända in i våra dagar. Nästa gång blir det Gustaf-grenens tur osv. På så vis hoppas vi att efter några år ha fått kontakt med då flesta Smedstorparna. En förteckning över några generationer av Fredrik-grenen har tagits med i årets nummer.

I det här numret av medlemsbladet vill jag därför presentera gården Smedstorp lite utförligare. Dels med en artikel om Smedstorp, som författaren Oscar Fagerberg skrev 1931, dels med lite egna anteckningar. Oscar Fagerberg var gift med en dotterdotter till Fredrik Carlsson.

Jag vill också ge en mycket kort beskrivning av en gren som vi kan härleda ner till 1500-talet. Om personerna i den här grenen finns väldigt mycket att skriva, så utförligare presentationer av dem blir det i kommande nummer av vårt medlemsblad.

Ett av föreningens problem är att nå ut till så många smedstorpare som möjligt, så därför bifogar jag två exemplar av det här numret till varje medlem. Alltid känner Du väl någon Smedstorpare som Du kan lämna det extra exemplaret till.

Föreningens postgironr är **4766274-7 "Smedstorpssläkten"** och medlemsavgiften för 1987 är 25 kr.

Och slutligen glöm inte att vi har

S L Ä K T M ö T E
SöNDAGEN DEN 24 MAJ KL 14.00
TINGSHUSET I LJUNG

Kaffe med bulle och kaka serveras mot en billig penning. De som kommer långväga ifrån har möjlighet att före släktmötet äta lunch på hotellet mitt emot tingshuset. Ring i så fall gärna dit och beställ i förväg.

---

¹De fyra första medlemsbladen skrevs i ett ordbehandlingsprogram som jag inte har tillgång till längre. Jag har därför rekonstruerat medlemsbladen för 1985, 1986, 1987 och 1988 i ett annat ordbehandlingsprogram. Eventuella avvikelser eller rättelser har jag angivit med en fotnot.

Smedstorp, en gammal släktgård i Grude socken

av Oscar Fagerberg

(Infört i Borås Nyheter den 8 december 1931)

Vid Ljung, Gäsene härads tingsplats och stationssamhälle, ligger den lilla vackra västgöta-socknen Grude.

Smedstorp, som är en av socknens största gårdar, har ganska långa anor. Gårdens manbyggnad är troligt socknens äldsta hus. Den rymliga, låga men långa byggnaden uppfördes troligen i slutet av 1600-talet. Årtal går inte att säga, hur man än spörjer och forskar. Ingen vet det, inga handlingar förtälja något därom. Huset är uppfört av grovblåde jätteekstockar. Väggarna visa att gården troligen från början varit i ryggåsstil. Sedermera har den blivit påbyggd och fått panel.

Länsmannen Börje Smedmark, gift med Ingrid Siberg, dotter till kyrkoherden Anders Siberg i Södra Björke, innehade gården i början av 1700-talet. Efter honom länka sig sex generationer i rätt nedstigande led till gårdens nuvarande ägare Richard Johansson. Med antydningar från dokument nödgas man tro, att gården sammanbinder ännu fler länkar i samma släkt.

Ovannämnda länsmän Smedmark uppsatte och iordninggjorde på sin tid för sig och sin familj en tegelmurad gravkammare, en s.k. tumba eller tongrav på Grude kyrkogård. Gravens rektangel mäter 2 meter i bredd och omkring $2\frac{1}{2}$ meter i längd. Vården är vid backbrynet försedd med s.k. grundhäll, kring vilken sluter sig en ram av nära meterhöga kalkstenshällar och ovanpå dessa ligger en med ornament och inskription försedd ovanhäll.

Hällskriften, som är mycket utnött går dock med möda att läsa. Ytterst i kanten står skrivet:

Christus är mitt lif och döden min vinning. Herre när jag dig haver frågar jag efter himmel och jord intet.

I mittfältet står att läsa:

Job, cap XIX. Ack at mit tal måtte skrifvet varda. Ack! at det måtte uti en bok satt varda, med en järnstyl ingraverat uti bly och til åminnelse hugit i sten. Jag vet at min förlossare lefver, och han skal på sistone upväckia mig av jorden och skal sedan med thesso mino hud omkläd varda och sedan i mit kiot (=kött) få se Gud.

Därunder:

Hvilokammar för fordom Länsmannen uti Gesene härad med dess hustru och barn, ähreborne och välbetrodde Börgie Bengtsson Smedmarkus, samt ähreborna och gudfruktiga matronan hustrun Ingrid Andersdotter Siberg, Bengt, Erik, Anders, Carl, Elisabeth, Annika Smedmarci.

Detta är ungefär vad den nötta hällskriften säger.

Av fara för smitta blevo dessa tongravar i början av flydda seklet förbjudna. I grannsocknen Hudene blevo vid den tiden dylika gravar på gamla kyrkogården helt raserade. Gravhällarna togos hem och användes till praktiska ändamål.

Denna gravrasering gjorde sig även gällande i Grude. De över den Smedmarkska graven resta hällarna borttogos, utom överhällen, på 1840-talet av dåvarande ägaren till Smedstorp, Fredrik Karlsson. Hällarna blevo golvbeläggning i Smedstorps bryggstuga. Nuvarande ägaren till Smedstorp Richard Johansson forslade emellertid 1922 hällarna åter till kyrkogården. Det vackra gravmonumentet lät han då återställa i sitt forna skick.

Så skall det vara. Vad forna fäder brutit bör nutida släkte försona.

Ägarna till Smedstorp genom tiderna

av Rolf Gustafsson

Oscar Fagerberg skriver i sin artikel om Smedstorp att länsmannen Börje Bengtsson ägde Smedstorp i början av 1700-talet och *'med antydningar från dokument nödgas man tro, att gården sammanbinder fler länkar i samma släkt'*.

För att få klarhet i detta har jag studerat jordeböckerna och har då funnit att Smedstorp köptes till frälse 1652 av greve Gustaf Adolph Lewenhaupt och att greve Gustaf Mauritz Lewenhaupt 1682 sålde gården till kronan. I mantalslängderna finner vi att en man vid namn Israel bor på Smedstorp vid den här tiden. Tyvärr saknas mantalslängder för tiden 1682 till 1699.

År 1699 står Börje Bengtsson mantalsskriven för Smedstorp. Börje Bengtsson utsågs till länsman den 9/3 1689 enligt Gäsene härads dombok och eftersom det i jordeboken för 1690 står *'Ländsmannen Börgie Bengtsson på löhn'*, så kan vi ganska säkert påstå att han kom till Smedstorp 1689. Varifrån han kommer vet jag inte och är mycket angelägen om att få veta. Så vad jag kan förstå var han den förste i släkten som bodde på Smedstorp.

Med domböckernas hjälp får vi veta att Börje Bengtsson friköper Smedstorp från kronan år 1714. I kammarkollegiets arkiv har jag funnit inte mindre än 17 sidor som handlar om det här köpet. Den första handlingen som är från 1705 ger en beskrivning och en värdering av Smedstorp och inleds på följande sätt: *'År 1705 den 26 augustij woro underskrefne uppå Ländsmannens Börgie Bengtssons anmodan och besiktiga Cronohemmanet Smestorp 1/2, uthi Gäsene häradt och Grude sochen, efter som han förmodar att få kiöpa bemelte hemman till skatte, och befans som fölljer, nembl. Huusen så i mangården som Ladugården nyligen af åboen upbygde, som befinnas gode och behollne. . . .'*

Här får vi alltså veta att den mangårdsbyggnad som Oscar Fagerberg talar om uppfördes av Börje Bengtsson och mycket riktigt troligen mot slutet av 1600-talet. Vi får vidare veta från handlingarna att han betalade 45 Riksdaler silvermynt för gården, vilket den också värderades till år 1705.

Börje Bengtsson bor ännu 1732 på Smedstorp. Tyvärr saknas mantalslängderna för åren 1733 till 1743 varför det inte med säkerhet kan sägas vem som då bodde på Smedstorp. Börje Bengtsson hade sex barn, nämligen Bengt, som vi i Smedstorpssläkten härstammar från, Eric, Anders, Carl, Elisabeth och Annica. Näst äldste sonen Eric Smedmark står antecknad för gården 1744 med marginalanteckningen *'död i September'*. Eric Smedmark dog alltså i september 1743. Änkan gifter om sig med häradsskrivaren Hök, som sedan bor på Smedstorp några år. Hök vill köpa Smedstorp men förhindras av Bengt Smedmark. I domboken finner vi bl a: *'1749 5 juni ingav Commissarien välbetrodde Bengt Smedmark tillsammans med sin mor Ingrid Siberg och bröder Carl Böriesson Smedmark och Anders Smedmark och syskonbarnas vägnar stämning mot häradsskrivaren Hök.'* Bl a hänvisar de till *'... af sin avledne mans Ländsmannen Börje Bengtssons i lifstiden den 21 Nov år 1732 gjorda förordnande.'*

Vi får här veta att länsmannen troligen dör mot slutet av 1732 eller i början av 1733. Originaldomboken för 1732 är förstörd och i den renoverade domboken, som förvaras i Jönköping, har tyvärr inte ovannämnda förordnande tagits med. Men i domboken hittar vi andra godbitar såsom *'...ländsmannen Ådahl betygade att han både sielf vet och hört af sin gamble svärfader, nu af siukdomb sängliggande, Frälse Befallningsmannen Vålachtade Börje Bengtsson, som ...'* och *'...Börje Bengtssons vägnar dess sohn Öfver... i Giötheborg Välbetrodde Erich Smedmarck ...'*. Troligen har Eric Smedmark flyttat till Smedstorp efter sin fars död.

Det blir den äldste sonen Bengt Smedmark som efter modern Ingrid Sibergs död 1755 blir näste ägare till Smedstorp och han flyttar dit 1761. Dessförinnan, åren 1733 till 1760, bodde han på gården Åsa i Österbitterna socken. Bengt hade tre barn, Carl, Christina och Johanna. Yngsta dottern Johanna flyttade med till Smedstorp och gifte sig 1766 med drängen Bengt Andersson Mellander från Mellomgården i Södra Björke. De övertog Smedstorp efter Bengt Smedmark, som dog 1770.

Efter Johanna Smedmark och Bengt Mellander tar deras son Carl Bengtsson vid och därefter Carls son Fredrik Carlsson. Nästa generation i Smedstorp blir Fredriks dotter Charlotta Fredriksson, g.m. Svante Johansson, och de följs av sonen Rickard Johansson, vars syster var gift med författaren Oscar Fagerberg. Efter Rickard Johansson tog Karin Johansson med sin man Alvar Larsson över gården och med dem slutar den långa kedjan.

Ovanstående är bara en grov beskrivning av hur Smedstorp har gått från generation till generation och jag är medveten om att åtskilliga detaljer saknas. Sammanfattningsvis ser alltså ägarlängden ut på följande vis.

Börje Bengtsson	f. 1669(?)	d. 1733(?)
Bengt Smedmark	f. 1695	d. 1770
Johanna Smedmark	f. 1735	d. 1787
Carl Bengtsson	f. 1773	d. 1824
Fredrik Carlsson	f. 1801	d. 1890
Charlotta Fredriksson	f. 1848	d. 1933
Rickard Johansson	f. 1873	d. 1951
Karin Johansson	f. 1905	d. 1976

En släktgren ner till 1500-talet

av Rolf Gustafsson

Vår stamfader Carl Bengtsson bodde i Smedstorp i Grude socken, där han dog 1824 i en ålder av 51 år. Han efterlämnade 9 barn varav 7 var omyndiga. Carl och hans hustru Helena Andersdotter var välbärgade och ägde så många gårdar att barnen kunde få var sin i arv. På så sätt blev hela släkten kvar i bygden. Carls föräldrar var Bengt Andersson Mellander från Mellomgården, Klastorp, i Södra Björke och Johanna Smedmark från Smedstorp i Grude socken. såvitt jag har kunnat finna så kommer rikedomerna främst från Johannas far mönsterskrivaren Bengt Smedmark. En gren av Bengt Smedmarks anor kan vi följa ner till 1500-talet.

Bengt Smedmark blev som 17-åring student i Uppsala 1712. Sitt första arbete efter studierna hade han som apologist (räknelärare) i Skara 1719. Det gör att vi kan finna honom i Warholms *Skara Stifts Herdaminnen*. Där står det: *'Bengt Smedmark, broder till prosten Carl S. i Grefbäck, stud. i Ups. 1712, apologist 1719; blef tullnär i Skara 1724, hvarföre han måste lemna apolotjänsten 1725. Mönsterskrivare vid Westg. kav. 1727 och tog afsked 1759.'* Sedan är det lätt att med hjälp av herdaminnena härleda en släktgren ända ner till 1500-talet.

Erikus Olavi f. i Emtunga i Önums sn, d. 1603 i Alingsås, präst i Alingsås 1556.	gift med	Elin Siggadotter d. 1603
Olavus Eriki Präst i Alingsås 1604, d. 1654.	gift med	Britta Ormsdotter Anklagad 1657 för att öva trolldom, levde ännu 1683.
Erikus Alin Präst i Alingsås 1655, d. 1686	gift med	Maria Wilhelmsdotter Frillodotter till översten Wilhelm von Saltzburg, d. 1686
Elisabeth Alin f. 1654 i Alingsås, d. 1722 i Södra Björke	gift med	Anders Siberg f. 1640 i Sibbared, Od sn, d. 1713 i Södra Björke sn, präst i Södra Björke 1691
Ingrid Siberg f. 1674 i Alingsås, d. 1755 i Grude sn.	gift med	Börje Bengtsson f. c:a 1669 och d. c:a 1733 i Smedstorp i Grude sn, länsman i Gäsene härad.
Bengt Smedmark f. 1695 i Smedstorp i Grude sn, d. 1770 i Smedstorp	gift med	Johanna Boudrie f. 1700 Ryds sn i Uppland, d. 1772 i Smedstorp.
Johanna Smedmark f. 1735 i Åsa i Österbitterna sn, d. 1787 i Smedstorp	gift med	Bengt Mellander f. 1743 i Klastorp, Södra Björke sn, d. 1820 i Muskås i Grude sn.
Carl Bengtsson f. 1773 i Smedstorp, d. 1824 i Smedstorp	gift med	Helena Andersdotter f. 1779 i Fröstorp i Hov sn, d. 1860 i Muskås, Grude sn.

SMEDSTORPSSLÄKTEN

Carl Bengtsson f. 1773 i Smedstorp, Grude²

Helena Andersdotter f. 1779 i Jonstorp, S. Björke

1	Johanna Carlsdotter	f. 1798,	Bosgården,	Tarsled
2	Fredrik Carlsson	f. 1801,	Smedstorp,	Grude
3	Andreas Carlsson	f. 1804,	Smedstorp	Grude
4	Gustaf Carlsson	f. 1807,	Lindåsen,	Hudene
5	Maria–Stina Carlsdotter	f. 1809,	Ebbared,	Hudene
6	Anders Jean Carlsson	f. 1811	d. 1813	
7	Anders Jean Carlsson	f. 1814,	Jonstorp,	S. Björke
8	Anna Lena Carlsdotter	f. 1817,	Fröstorp,	Hov
9	Carl Carlsson	f. 1819,	Fröstorp,	Hov
A	Johannes Carlsson	f. 1822,	Muskås,	Grude

Fredrik–grenen, ett par generationer

2 Fredrik Carlsson f. 1801. Smedstorp, Grude

21 Karl Fredriksson f. 1826. Stenö, Grude

5 barn, alla utflyttade till Amerika

22 Gustav Fredriksson f. 1833. Smedstorp, Grude

Nu levande ättlingar bor i Amerika

23 Johan Fredriksson f. 1837. Fröstorp, Hov

231 Karl Johansson f. 1867. Vistaholm, Floby

232 Edvard Törner f. 1872. Herrljunga

233 Levin Törner f. 1876. Fröstorp, Hov

24 Anders Magnus Fredriksson, f. 1840. Gatäng, Molla

241 Karl Ludvig Andersson f. 1871. Kateryd, Kyrkefalla

242 Nanny Andersson f. 1873. Borås

243 Hilding Andersson f. 1876. Amerika

244 Ellen Andersson f. 1879. Borås

245 Fritjof Andersson f. 1883. Tidaholm

25 Charlotta Fredriksson f. 1848. Smedstorp, Grude

251 Rickard Johansson f. 1873. Smedstorp, Grude

252 Ellen Svantesson f. 1877 g. Bengtsson(551), Frinnestad, Grude

253 Signe Svantesson f. 1883 g. Fagerberg, Fagerhult

26 Anna Fredrika Fredriksson f. 1851. Ljung

261 Evald Johansson f. 1872. USA

262 Elin Johansson f. 1874. USA

263 Beda Johansson f. 1876. USA

---

²För barn och barnbarn anges den gård där de bor som vuxna.

Karl Andreasson på Åsen

En sammanställning av Karl Johan Ferm

Utdrag ur Herrljungaboken

Lennart Johansson, Herrljungaboken sid 252–254

Karl Andreasson var född 1851 och avled 1932. Andreasson var en av de mest originella personer jag träffat. Han var iderik på alla områden, var mycket road av att diskutera allt mellan himmel och jord. Andreasson var den ende inom Remmene som i början på 1900-talet hade telefon, jag hade därför ofta ärende dit för att ringa. Vid de flesta tillfällen blev jag sittande till långt fram på kvällen, för Kalle ville prata och ej så sällan satte han mig i arbete genom att hjälpa honom att räkna. Han hade många uppdrag och därför mycket arbete på kontoret. På 1890-talet hade Kalle på Åsen, som han i dagligt tal kallades, eget mejeri och lanthandel. Han hade även rätt att sälja sprängämnen. Mejeridriften började han med i en liten oansenlig lokal, nämligen i gårdens brygghus. Mejerimaskinerna bestod av en handdriven separator, en kärna som drevs med hästvandring och så fanns det ett ostkar. I slutet av 1800-talet byggde han ett nytt mejeri, där det inmonterades ångdrivna mejerimaskiner. Driften pågick här ett fåtal år. I början av 1900-talet tillkom nya andelsmejerier i nästa varena kommun, vilket hade till följd att de enskilda mejerierna ej fick någon mjölk utan måste snart nedlägga driften; så skedde även med Åsens mejeri. Kalle på Åsen var en mycket verksam man på alla områden och besatt efter den tidens förhållanden stor kunnighet. Han hade en folkhögskolekurs vilket var ganska ovanligt i hans ungdom. 1905 startade Kalle en torvströfabrik, Elgare Torvströ AB. Han var verkställande direktör i bolaget till 1920, då han på grund av sjukdom måste avsäga sig uppdraget. För fabriksdriften inköptes på 49 år Elgare mossen i Fölene socken. Kalle var mycket kommunalt och politiskt intresserad. I det kommunala dröjde det länge innan han fick någon framgång. Han var nog oförsiktig ifrån början att tala om, att de gamla kommunalmännen i socknen ej begrep sig på saker och ting lika bra som han, vilket hade till följd att Kalle hade svårt att komma intill och få några uppdrag, varför det nästan jämt uppstod oenighet på stämmorna. I början på 1900-talet började Kalle att mera uppmärksammas och få en del uppdrag i kommunen. 1915 blev han kommunalnämndens ordförande. Det var undertecknad, som agiterade för att Kalle skulle väljas till ordförande. Kalle blev mycket glad för att han ändock till sist blev uppmärksammas och erkänd, som varande kunnig och lämplig att sköta kommunens angelägenheter. När han tackade för förtroendet fällde han tårar. Han tänkte då på hur det hade varit tidigare. När vi gick hem ifrån denna stämma, som var den 30 december 1914 blevo en del av hans vänner inbjudna till hans hem på fägnad. Första vi kommit in skulle Kalle bjuda på en sup, vilket skedde i salen. Under tiden hade Andreas Larsson i Fårekulla kommit in i köket och hade något ärende till Kalle. Kalles hustru Sofia skickade in Andreas Larsson till oss i salen. När Kalle fick se Andreas Larsson sade han: *"jaså, här kommer Bajen, han känner väl att det luktar brännvin."* Larsson svarade då: *"Ja, det ä la så att när den snåle bjur, skickar skam fram gästerna."* Andreas Larsson kallades i dagligt tal för Bajen; Kalle och Bajen var inga såta vänner, men Bajen fick en sup ändå.

Politiskt var Kalle mycket intresserad och deltog alltid i diskussioner och var mycket slagfärdig. Från början tillhörde han det liberala partiet. Omkring 1910 började han att tala om bondepartiet, som han kallade för kakepolitik. Han sade att bönderna måste hålla ihop för annars åter socialisterna och herrarna upp oss. Han for vida omkring och höll föredrag om bildandet av ett bondeparti. Han var nog den förste, som väckte förslag om bildandet av

bondeförbundet, fast han fick aldrig äran härför. Han strävade under många valperioder efter att komma på valbar plats på någon lista för att komma in i Riksdagen, men lyckades inte. Då Kalle drev torvströfabriken for han vida omkring och sålde torvströ, pratade politik och drack kaffe i gårdarna. På ställen där husmodern bjöd på gott kaffe samt pratade och var trevlig utnämnde han henne till sin fästmö. Sina fästmör numrerade han allt efter den ordningsföljd han utnämnde dem. Till slut hade han omkring 200 st.

Kalle var mycket intresserad av att diskutera allehanda ting. Under sin sjukdom hade han ofta besök av präster och frikyrkopredikanter. Till dessa ställde han frågor, som de oftast hade svårt att besvara.

1927 reste bondeförbundet en minnessten på Karl Andreassons ägor, platsen är belägen intill järnvägen mitt emot småskolan. Stenen har följande inskription:

*När bonden får säd har folket bröd.
Av Sveriges bondeförbund till Karl Andreasson,
Åsen den 10 juli 1927*

På stenens sockel står inhugget: *'Vänner omgärdade minnesstenen.'*

På stenens baksida står inhugget: *'Påminnaren'*. Stenen avtäcktes den 10 juli 1927. Andreasson var då ganska dålig, han satt i vagnen under det talen hölls. Andreasson bad sina vänner att de skulle köra fram en oarbetad gråsten och inhugga sina namn i dessa. Stenarna skulle användas till att omgärda minnesstenen. Det kom dit en hel del stenar, som äro lagda i en fyrkant omkring minnesstenen. Området är avstyckat och utgör cirka 200 kvm och har väg utefter järnvägen dit.

Utdrag ur Bondeförbundets jubileumsbok 1950

Året är 1911.

Brev från Karl Andreasson, Åsen:

Landsbygdens innehåll motsvarar ett av mig länge känt behov av samlande och enande initiativ . . . Jag inbjuder till allmänt möte i Herrljunga den 21 nästa januari kl. 11 f.m. och hoppas, att där skall kunna göras mycket för framskjutandet av en så välbehövlig organisation, som Landsbygden synes vilja befrämja.

Landsbygden 5 jan

DISKUSSION I HERRLJUNGA

Ett allmogeparti med jordbruksbefolkningen som tongivande

Diskussionsmötet i Herrljunga den 21 jan. var enligt referat besökt av 200–300 personer. Diskussionen var livlig, inte minst beträffande frågan om ett nytt politiskt parti skulle bildas: ”3:dje frågan föranledde en intressant och långvarig debatt, där anhängare av de gamla partierna sökte förekomma ett nytt partis bildande. Frågan inleddes av direktör Karl Andreasson, som framhöll nödvändigheten av ett allmogeparti med jordbruksbefolkningen såsom den tongivande, enär som det nu är ställt industriherrarna och socialdemokraterna draga största fördelen av lantbefolkningens splittring.

Stadsintressena voro också helt andra än våra. Såvida bondeklassen skall bestå vore en sammanslutning nödvändig.

Vid mötet uppträdde talare för såväl liberala samlingspartiet som högern och förordade sina resp. partier som de rätta för bönderna. Från en del håll hette det, att det vore oklokt att bilda ett nytt parti just nu. Resultatet blev också, att den förda diskussionen skulle utgöra svaret på frågan.”

Landsbygden 26 jan

Åsenpartiet går till val

Vid möte i Herrljunga söndagen den 6 aug. under ordförandeskap av Karl Andreasson, Åsen, bestämdes det nya partiets kandidatlista. Därvid beslöts att använda ”de moderata” såsom partibeteckning. En minoritet ville att de frisinnades partibeteckning skulle användas.

Listan fick följande utseende: Hemmansägaren och nämndemannen Andreas Johansson, Engalund, Gendalen, hemmansäg. och dir. Karl Andreasson, Åsen, Herrljunga, hemmansäg. Fredrik Svensson, Ålstad, Fors, hemmansäg. Alfred Carlsson, Stommen, Hålanda.

Under strecket:

Hemmansäg. Alfred Pettersson, Bergjum, och Aug. Svensson, Stenunga.

Landsbygden 10 aug

”Karl Andreasson i Åsen har nu äntligen nått det mål som hägrade för honom, då han beslöt bilda eget parti. Vid nyligen hållet sammanträde med de återstående trogna har, uppgives det, hans namn blivit uppflyttat till första plats. Partibeteckningen ändrades från ”De moderata” till ”Lantmannapartiet”.”

Elvsborgs Läns Tidning (fr.) 22 aug

Men vid riksdagsmannavalet den 3 sept. samlade Lantmannapartiet endast 71 röster. Föret var trögt i portgången. Men ”Åsen” gav sig inte.